

HỘI ÁI HỮU BIÊN-HOÀ

Website: <https://www.bienhoatx.com>

Email liên lạc: datlam1951@yahoo.com

Hội Ái Hữu Biên-Hoà hân hạnh giới thiệu đến quý vị truyện ngắn: **Lương Tâm** của thân hữu **Hồ Thị Đạm**. Hội chân thành cảm tạ tác giả. Kính mời. **Trân trọng**.

LƯƠNG TÂM

Cũng như mấy lần khác, cô Ân vừa về đến nhà là các con quay quần mừng mẹ. Lần này, chúng ngạc nhiên thấy mẹ về nhà với bàn tay không. Túi xách quen thuộc cô thường mang theo bên người khi ra ngoài bây giờ không còn nữa. Đam trẻ chưa kịp hỏi

thì cô Ân ôm chầm mấy cái đầu bé nhỏ của ba đứa con thân yêu, khóc nức nở:

- Các con ơi, mẹ đã bị bọn cướp giật túi xách rồi.

Thấy mẹ khóc, các con cũng khóc theo mẹ, chứ chúng không hiểu việc mất túi xách của mẹ quan trọng như thế nào.

Đứa con gái lớn của cô vừa tròn chín tuổi, vội đem con heo đất ra đưa mẹ, trong đó có số tiền ít ỏi của bé, là tiền quà ăn sáng mà bé nhín lại, và tiền bà con tặng vào dịp Tết. Bé nói: “Con cho mẹ hết số tiền này để mẹ mua túi xách mới”. Đứa con trai giữa vừa mới lên sáu, bắt chước chị, bé gom mấy bao lì-xì Tết của em, âu yếm đưa cho mẹ.

Thấy con có lòng hiếu thảo và còn quá ngây thơ, lòng cô se thắt. Sau 30-4-1975, cô Ân không còn đi dạy học và chồng cô phải vào trại tập trung cải tạo, cô không biết xoay xở như thế nào để nuôi gia đình. Lúc giao thời, nhà nước Cộng Sản áp dụng nền kinh tế tập trung, nên các tiệm vàng hay nhà thuốc tây hoặc những nơi bán hàng của tư nhân đều bị đóng cửa. Dân muốn mua những thứ kể trên hay gạo, vải vóc... phải đến “Hợp Tác Xã” của nhà nước xếp hàng mua theo tiêu chuẩn. Ai cần những mặt hàng ngoài tiêu chuẩn thì móc nối với người quen để mua lén, do đó phát sinh nạn bán chui. Thấy bạn bè cùng cảnh ngộ với mình, buôn bán theo lối đó, với nhiều mặt hàng như: thuốc Tây, vàng, đồng hồ, vải vóc... Cô Ân cũng tập tành buôn bán với họ. Cô gom hết tiền bạc, nữ trang trong nhà mua được sáu cây vàng để làm vốn. Khi bán hết vàng thì cô mua vàng “chui” ở những người quen để bán tiếp. Cửa hàng của cô là cái túi xách lưu động. Cô theo nghề này được hơn một năm nay, cô mừng thầm vì số lời tạm đủ nuôi sống gia đình, bây giờ mất sáu cây vàng, mất hết phương tiện làm ăn. Càng đau khổ, cô càng nguyện rửa kẻ cướp, đã đưa gia đình cô vào con đường cùng, không lối thoát.

Nhà của mẹ cô Ân chỉ cách nhà cô mấy căn nhà, nghe tin cô Ân

bị cướp bà cụ đến an ủi:

- “Còn người còn của”, không sao đâu con, biết đâu “Của đi thay người”, đừng buồn phiền nữa, sức khỏe con suy sụp thì làm sao con lo cho mấy đứa nhỏ.

Nói xong mẹ cô tháo đôi bông tai, món trang sức duy nhất còn lại của bà, đưa cho cô Ân, âu yếm nói:

- Con bán đôi bông tai này lấy tiền làm vốn, coi công việc nào ít vốn làm lại đi con.

Cô Ân nắm tay mẹ, lòng rung động, hai giọt nước mắt lăn dài trên má. Làm thân con gái là vậy, lúc túng khổ chỉ biết níu áo cha mẹ ruột của mình. Lần này cô Ân không muốn mẹ hy sinh cho mình nữa, cô ghen ngào nói:

- Con còn cái máy may, con sẽ bán để làm vốn, mẹ đeo bông tai lại đi, chưa đến lúc mẹ phải giúp con đâu, mẹ còn phải lo cho em Tuấn đang ở trong trại tù cải tạo nữa.

Mẹ cô dặn dò:

- Nếu bây giờ con chưa cần thì thôi, chừng nào con cần thì cho mẹ hay, mẹ sẽ giúp con.

Nói xong, mẹ cô vào bếp xem con còn thức ăn không, rồi bà nói vọng ra: “Bếp núc lạnh tanh, trưa rồi sao con không lo cơm nước cho sắp nhỏ, buồn phiền nằm vật vã hoài, ngã bệnh nghe con”. Vừa nói bà vừa lấy nồi vo gạo nấu cơm, rồi nhanh nhẹ xách giỏ ra chợ “chôm hẻm” ở đầu hẻm, mua thức ăn cho các cháu.

Một tuần sau cô Mỹ đến thăm bạn. Họ là đôi bạn rất thân, cùng học với nhau từ cấp tiểu học đến bậc trung học. Tuy người nào cũng có chồng con nhưng hai người vẫn giữ cách xưng hô “mày, tao” thân mật như từ thuở nào. Sau khi biết bạn mình bị cướp, cô Mỹ an ủi bạn:

- Mày mất của hơi nhiều, tiếc thật! Nhưng mày hãy can đảm lên đừng bi quan nữa, của mất thì đã mất rồi, mày buồn rầu mãi không giải quyết được gì đâu.

Nhìn nét mặt ủ dột của bạn, cô Mỹ nói thêm:

- Bây giờ mây là trụ cột của gia đình, nếu mây suy sụp thì các con mây sẽ ra sao, mây bỏ đời “đức lang quân” của mây trong trại tù cải tạo à?

Cô Ân vẫn buồn bã ngồi yên, cô Mỹ ngồi gần bạn hơn tâm sự:

- Mây mới khổ đây, tao khổ từ hồi học lớp nhứt. Cha chết sớm, tao thường mặc quần áo cũ của chị tao, những quần áo chị không còn mặc vừa nữa. Đi học về là tao phụ nấu cơm, giữ em. Trong giờ ra giải lao, chúng mây vui chơi, đùa giỡn, còn tao phải phụ mẹ bán bánh mì trong trường đó, mây còn nhớ không?

Cô Ân gật đầu, tiếp lời bạn:

- Làm sao tao quên được, mỗi khi tao mua bánh mì, vì thương bạn, mây để thịt nhiều hơn.

Cô Mỹ cười gheo bạn:

- Nhờ vậy mây mới chơi thân với tao phải không?

Cô Ân vỗ nhẹ lên vai bạn, tươi cười phản đối:

- Đồ quý, mây đánh giá tao tệ quá vậy?

Họ cùng cười xoa. Nét mặt đôi bạn vui hẳn lên như sống lại khoảnh khắc trong quá khứ xa xôi, thời thơ mộng của tuổi học trò, hai cô tạm quên hoàn cảnh nghiệt ngã hiện thời trong giây phút.

Trở về thực tại, cô Mỹ tâm sự tiếp:

- Tao cũng “mất dạy” như mây, mà chồng tao lại mất tích từ năm 1974, đến nay vẫn không có tin tức gì cả, tao đã cố thăm dò, ngóng tin nhiều nơi, nhưng tao mong chờ trong vô vọng. Nói thật, lắm khi tao mong ước được xách giỏ đi thăm chỗ ng cải tạo như mây mà không được! Bây giờ tao không còn gì ngoài mấy đứa con. So sánh đi, giữa tao và mây ai khổ hơn ai?

Nghe bạn than, lòng cô Ân đau nhói, thương bạn vô cùng. Cô siết chặt tay bạn tỏ lòng thông cảm, rồi hỏi bạn:

- Người trong cuộc thì quáng, mây ngoài cuộc mây sáng hơn tao, vậy theo mây tao nên chọn nghề gì với tiền vốn gần như số không?

Thấy bạn có vẻ bớt thất vọng, cô Mỹ mừng thầm, nói:

- Khi nghỉ dạy, tao bắt đầu bán bánh canh đến bây giờ. Không thể làm giàu bằng nghề này, nhưng ít ra cũng tạm đủ nuôi các con trong thời buổi nhiều nhưng này.

Nhìn ra phía trước căn nhà của cô Ân, cô Mỹ đề nghị:

- Trước thềm nhà mày có thể đặt một cái bàn nhỏ, vài ba cái ghế và nồi bánh canh. Nhà mày ở đường hẻm lớn và gần đầu hẻm, có lợi thế buôn bán đó.

Nhìn bạn một cách ranh mãnh, cô Mỹ cao giọng:

- Mày thợ giáo nghề nấu bánh canh của tao đi, tao sẽ chỉ cho mày cách nấu nồi bánh canh tuyệt hảo.

Cô Ân có vẻ vui hơn, gật đầu đồng ý.

Ngày hôm sau, cô Mỹ khệ nệ đem tặng cô Ân cái nồi nhôm to, một kí đường cát và một gói bột ngọt.

- Tao tiếp hơi mày một chút, vừa nói cô vừa trao cho cô Ân tờ giấy ghi công thức và cách nấu nồi bánh canh, rồi dặn dò:

- Bữa nay tao bận quá không ở đây lâu được, mày đọc kỹ tờ giấy này là nấu ngon đó cưng.

Cô Ân xúc động mạnh, thân mật phân trần:

- Mày làm tao cảm động quá, tao cảm ơn mày nhiều, nhưng tao chưa đến đời phải nhận quà của mày như thế này. Tao xin nhận đường và bột ngọt, còn cái nồi thì tao gửi tiền lại.

Cô Mỹ cười, dọa bạn:

- Mày không nhận nồi là bán ế đó nhỏ, nhận đi cưng.

Với giọng buồn buồn, cô Mỹ nói thêm:

- Không ngờ cha mẹ chúng mình dày công cho con ăn học, bây giờ chúng mình trở thành hai cô bán bánh canh ở lề đường! Nhưng mày suy nghĩ kỹ lại đi, giáo viên như chúng mình nhâm nhò gì đâu, ngay cả bác sĩ, kỹ sư mà cũng có người về vườn làm ruộng, kẻ thì đập xích lô đưa khách. Nghĩ đến họ, mình cũng được an ủi phần nào.

Muốn động viên thêm bạn, cô Mỹ phân trần:

- Tiền kiếm được của chúng mình là tiền mồ hôi nước mắt chứ không phải đồng tiền cướp giật, tiền ăn hối lộ hay tiền sang đoạt của kẻ khác. Chúng mình nên ngẩng đầu lên hãnh diện, vì chúng mình nuôi con bằng tiền lương thiện. Và lại “Nghề nào cũng quý” mà.

Nói một lèo, xong cô Mỹ từ giả ra về. Cô Ân ngó theo bạn với lòng trĩu mến biết ơn.

Sau gần hai năm làm nghề bán bánh canh, cô Ân hiểu rõ cảnh thức khuya, dậy sớm, ngồi bán còng lưng, chân tay tê cứng, cô thấm thía cảnh “Chạy ăn từng bữa toát mồ hôi” của giới lao động. Khi đau ốm cũng không nằm nghỉ được, gặp lúc mưa dai dẳng, bánh canh ế là mất vốn, cả nhà phải ăn bánh canh thay cơm đến “ón”. Rồi tiếp sau đó mâm cơm gia đình có lượng mà không có phẩm, giỏ thức ăn tiếp tế cho chồng càng ngày càng nhẹ hơn. Những lúc con bệnh nặng, thì cơ cực vô cùng! Có lúc cô Ân âm thầm than:

“Đức Phật ơi đời con sao khổ quá,
Tuổi còn xanh mà bạc tóc phong trần!”

Thế rồi một buổi sáng nọ, trong lúc cô Ân đang bận rộn bán bánh canh, người phát thư đến trao cho cô “giấy báo lãnh quà” ở phi trường Tân Sơn Nhất. Cô ngạc nhiên quá, cô không có thân nhân ở nước ngoài, tại sao lại có người gửi quà cho cô. Tên họ, địa chỉ của người gửi cô chưa từng biết, cô nghĩ người ta gửi sai địa chỉ. Cô đem giấy báo cho mẹ cô xem, mẹ cô suy nghĩ một hồi rồi bàn với cô.

- Nếu sai địa chỉ thì tại sao đúng tên họ con và đúng cả địa chỉ. Mẹ nghĩ có lẽ bạn bè hay người nào trong xóm đã vượt biên, và họ biết con đang khổ nên gửi quà giúp con, con nên nghỉ bán một ngày, lo thu xếp đi lãnh quà nhanh đi con.

Ngồi chờ tới phiên mình lãnh quà bên trong phi trường Tân-Son

Nhút, cô Ân bồi hồi lo sợ, nếu không phải quà của mình thì hụt hẫng biết bao, lại bỏ phí một ngày bán bánh canh. Đến khi nhân viên thuế vụ mở thùng quà kiểm hàng và định mức thuế, cô thấy một bức thư trong thùng. Cô Ân vội mở thư ra đọc, một bức thư xa lạ.

Cali, ngày... ..tháng..... năm.....

Tôi là..... Chắc chắn là bà còn nhớ vụ cướp giựt ở đường Nguyễn Tri Phương hơn hai năm trước. Bà là nạn nhân, còn kẻ cướp là tôi và người bạn chở tôi bằng xe Honda. Chính nhờ sáu cây vàng và mấy cái đồng hồ đeo tay trong túi xách của bà, giúp chúng tôi có phương tiện vượt biên. May cho chúng tôi là trong túi xách có sổ hộ khẩu của gia đình bà. Chúng tôi đã cẩn thận ghi tên họ, địa chỉ của bà và đem theo bên mình qua tận bên Mỹ.

Ở xứ người, chúng tôi đã có việc làm, nay chúng tôi dành dụm được chút ít tiền, vội mua quà gửi về Việt-Nam để thanh toán dần số nợ đã cướp của bà. Chúng tôi chỉ có thể trả nợ từ từ. Nếu chúng tôi có việc làm ổn định, khi trả hết nợ, chúng tôi sẽ tặng bà quà thêm để chuộc lại tội lỗi của chúng tôi. Xin bà vui lòng viết thư hồi âm khi nhận được quà. Thành thật xin lỗi đã làm khổ gia đình bà. Kính chúc bà và gia đình luôn bình an, khoẻ mạnh.

Ký tên.....

Đi lãnh quà có mẹ cô Ân đi cùng, bà cụ thắc mắc hỏi:

- Tại sao bữa đó con đem sổ hộ khẩu theo vậy?
- Hôm ấy con định giao hàng cho người quen xong, con sẽ vào “Hợp Tác Xã” mua gạo theo tiêu chuẩn mỗi tháng đó mẹ.

Bà mẹ triết lý:

- Ăn hiền ở lành Trời Phật thương, xui khiến con đem theo sổ hộ khẩu đúng ngày con bị giựt túi xách.

Sau khi đọc thư xong, hai mẹ con cô Ân đều xúc động, họ không ngờ ở trên đời này lại xảy ra một việc lạ kỳ, khó tin: “kẻ cướp cũng còn có chút lương tâm”.

Bây giờ cô Ân không giận kẻ cướp nữa, sẵn sàng thứ lỗi họ và còn biết ơn họ đã cứu giúp cô trong cơn nghèo khó. Từ đó về sau, cô Ân và kẻ cướp thỉnh thoảng có thư qua lại, thân mật như người thân trong gia đình.

Hồ Thị Đậm